

Hazánkba érkeznek az ENSZ főtítkára

Budapest (MTI)
Dr. Várkonyi Péter külügyminiszter meghívására február 23-án, csütörtökön hivatalos látogatásra hazánkba érkezik Javier Pérez de Cuellar, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtítkára.

Javier Pérez de Cuellar 1920. január 19-én született Limában. Jogi tanulmányainak befejezése után, 1944-ben lépett a perui külügyminisztérium szolgálatába. Több nagykövetségen teljesített diplomáciai szolgálatait, majd a külügyminisztériumban töltött be felelős tisztségeket. Ő volt Peru első nagykövete a Szovjetunióban, 1969 és 1971 között.

Pérez de Cuellar fiatal diplomataként 1946-ban — a perui küldöttség tagjaként — részt vett az ENSZ közgyűlésének első ülésén, s később a 25. és a 30. ülészen részt vevő küldöttségnek is tagja volt. 1971-ben kinevezték országának állandó ENSZ-képviselőjévé, s ettől kezdve négy éven át valamennyi ülészen

ő vezette a perui delegációt. 1973–74-ben képviselte Perut az ENSZ Biztonsági Tanácsában. 1975-ben Kurt Waldheim főtítkár a ciprusi kérdéssel foglalkozó különleges képviselőjévé nevezte ki; e megbízásának 1977 végéig tett eleget.

Két esztendővel később az akkori ENSZ-főtítkár különleges politikai kérdésekkel foglalkozó helyetteseként tevékenykedett, s újabb két év múlva a főtítkár megbízta, hogy legyen az afganisztáni ügyekkel foglalkozó személyes megbízottja. E minőségében két ízben tett látogatást Pakisztánban, illetve Afganisztánban, hogy folytatassa a főtítkár által megkezdett konzultációkat.

Pérez de Cuellar 1981. május 31-én lemondott főtítkár-helyettesi tisztségéről, és visszatért Peruba, hogy ismét a külügyminisztérium szolgálatába álljon. Emellett továbbra is az ENSZ-főtítkár afganisztáni ügyekkel foglalkozó személyes képviselője maradt. Néhány hónappal később úgy határozott, hogy megváltik kormányát aktív szolgálatától.

A perui kormány egyetértésével megpályázta az ENSZ főtítkári tisztségét. A világszervezet 1981. december 15-i közgyűlésén választotta főtítkárává az 1982–86-os időszakra.

Pérez de Cuellar a nemzetközi jog professzoraként tanított Peru diplomáciai akadémiáján, valamint a külkapcsolatok professzora volt a perui légierő akadémiáján. 1964-ben több kiadást megért kézikönyvet írt „Nemzetközi jog” címmel.

Magyarország az ENSZ-ben

Javier Pérez de Cuellar, az Egyesült Nemzetek Szervezetének perui nemzetiségű főtítkára több európai országban tett látogatása során csütörtökön érkezik Budapestre. A jelenleg 158 államot tömörítő világszervezet titkárságának első embere 1982. január elseje óta tölti be pozícióját. A világszervezet legfőbb tisztviselőjeként kötelessége elősegíteni, hogy az ENSZ minél határozottabban ellássa legfőbb feladatát: járuljon hozzá a béke megőrzéséhez, a biztonság erősítéséhez. Javier Pérez de Cuellar — elődje, a nálunk kétszer is járt Kurt Waldheim és a még korábbi főtítkár, U Thant után a harmadik ENSZ-főtítkár, akit hazánkban üdvözölhetünk. E látogatások éve: 1963, 1973 és 1979, s most, 1984.

Jövőre lesz 30 éve annak, hogy Magyarország tagja lett az ENSZ-nek, a nemzetközi politikai kapcsolatok integráns szervezetének, egyetemes rendeltetésű fórumának. A Magyar Népköztársaság és az ENSZ közötti kapcsolatok rendeztek. Hazánk a nemzetközli értékelés szerint is — megbecsült és tekintélyes tagja a világszervezetnek. Jól érzékeltette ezt például nemrégiben az a tény, hogy egy éven át — 1982 és 1983 szeptembere között — az ENSZ-közyűlés 37. ülészen hazánk magyar diplomata volt az elnöke. Hollai Imre külügyminiszter-helyettes személyében. E magas tisztsége idején tovább erősödtek a kapcsolatok hazánk és a világszervezet között. Magyarországot egyébként sok év óta tevékenyen közreműködik az ENSZ szakosított szervezetei majdnem mindegyikének folyamatos tevékenységében, részt vesz számos, úgynevezett közgyűlési bizottság, valamint szakértői testület munkájában. Állandó ENSZ-küldöttségeink tagjai többször töltötték be vezető tisztségeket is e testületekben.

ENSZ-tagságunk kezdetéről annyit: a Magyar Népköztársaságot 1955 decemberében vették fel a világszervezetbe. Eredménye volt ez az akkori hidegháborús légkör feloldódásának, amelynek következtében kedvező megegyezés elérésére nyílt lehetőség több, függőben volt tagfelvételi kérelem közöttük a magyar kérdés ügyében.

Már az első magyar felcsatlósában — 29 évvel ezelőtt — elhangzott a világszervezet közgyűlésének szónoki emelvényéről, hogy a magyar ENSZ-küldöttség minden erejét latba fogja vetni az egyetemes béke és biztonság fenntartása és

megszilárdítása, a népeket megillető egyenjogúság és önrendelkezési jog elvének tiszteletben tartása érdekében; a különböző társadalmi rendszerű országok közötti békés egymás mellett élés megvalósulásáért; támogat minden olyan javaslatot és törekvést, amely az emberi haladást elősegíti, amely az emberi jogok határozottabb védelmére, az államok közötti vitás kérdések békés rendezésére, a fegyverkezés csökkentésére, a tömegpusztító fegyverek eltávolítására, az emberiségnek a háború borzalmaiktól való megszabadítására irányul.

Országunk ezen ígéretét, amely egyszersmind az ENSZ-ben immár csaknem három évtizede folytatott tevékenységünk irányvonalaként is szolgált, maradéktalanul teljesítettük, s ezen az alapon munkálkodunk a jövőben is. Alapvető célunk volt és ma is az, hogy szövetségeseinkkel, a Szovjetunióval és a szocialista közösséggel többi országgal szoros együttműködve, a nemzetközi békét és biztonságot szolgálva biztosítsuk a megfelelő külső feltételeket országunk építéséhez és fejlődéséhez.

Az ENSZ-tagság számunkra is — mint minden más ország számára — intézményes keretet nyújtott külpo-

litikai aktivitásunk növeléséhez. Az ENSZ megalakulása óta hiszünk és tagként is változatlanul valljuk, hogy az ENSZ alapokmányában lefektetett célok helyesek. Abból indulunk ki: e célok megvalósulása — a nemzetközi béke és biztonság fenntartása, a nemzetek közötti békés kapcsolatok fejlesztése, a gazdasági, a szociális, a kulturális és a humanitárius problémák megoldását szolgáló nemzetközi együttműködés kialakítása — történelmi szükség-szerűség. E szükségesség érvényesülését, összhangban külpolitikánk alapelveivel, a szocialista országok közösségével együtt és a 158 tagállam egyikeként következetesen támogatjuk.

A mostani, bonyolultabb nemzetközi helyzetben az ENSZ munkájában hazánk még nagyobb jelentőséget tulajdonít a béke és a biztonság, a leszerelés kérdéseinek, a viták békés úton, politikai eszközökkel történő megoldásának, a nemzetközi válságok felszámolásának. A Magyar Népköztársaság kész arra, hogy megfelelő kezdeményezésekkel a jövőben is aktív tagállamként munkálkodjon, elismerve ezzel a nemzetközi haladást és a világ békéjét szolgáló határozatokat megszületését.

Siklós János

Zilahy Lajos utolsó évei

13.

Már a nyárban jártunk — 1973-ban —, amikor telefonált Újvidékről, ismét elnézést kért, de katasztrófális állapotok alakultak ki a Jugoszláviában készülő filmje, az új Halálós tavasz körül. Rómából azonnal a helyszínre kellett mennie, de a vasárnap esti belgrádi gyorsrali érkeznek, és foglalják részére szobát.

— A Palace megfelel? — kérdeztem.
— Nem túlságosan drága?
— Nem.

Filmgyári kapcsolataim felől érdeklődött, de megegyeztünk, hogy erről inkább személyesen beszélgetünk.

Bő fél esztendő múlt el újvidéki találkozásunk óta, volt időm széjjelnézni idehaza Zilahy „kétes értékű” írói dicsőségének táján. Benedek Marcell főszerkesztői közreműködésével — 1965-ben — készült, háromkötetes Magyar irodalmi lexikonban olvastam, hogy Zilahy 1925-től tagja volt a Kisfaludy Társaságnak, Pegazus néven filmvállalatot alapított, és maga is próbálkozott rendezéssel. 1927-ben a Pen Club főtítkára lett. A lexikon szövege szerint: „Szerkesztői és filmvállalkozói munkájának komoly érdeme volt, hogy az igazi irodalom szempontjait igyekezett érvényesíteni benne. Fatornyok című nagy sikerű színművét 1944-ben, a náci

RÁDIÓTELEX

BEMUTATKOZÓ LÁTOGATÁS

Lázár György, a Minisztertanács elnöke és Apró Antal, az országgyűlés elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta Nicolas Salgot, az Amerikai Egyesült Államok rendkívüli és meghatalmazott nagykövétét.

ÜDVÖZLŐ TÁVIRAT

A Szovjet Hadsereg és Haditengerészet Flotta megalakulásának 66. évfordulója alkalmából Czinege Lajos hadseregtábornok, honvédelmi miniszter táviratban üdvözölte Dmitrij Usztyinovot, a Szovjetunió marsallját, a Szovjetunió honvédelmi miniszterét.

KINEVEZÉS

A Minisztertanács dr. Kiss Pált a Magyar Nemzeti Bank elnökhelyettesévé kinevezte.

BÜCSÜLÁTOGATÁS

Trautmann Rezső, az Elnöki Tanács helyettes elnöke és Apró Antal, az országgyűlés elnöke búcsúlátogatáson fogadta Phang Saret-et, a Kambodzsai Népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövétét, aki végleg elutazott Budapestre.

LETARTÓZTATTÁK GALTIERIT

Kedden letartóztatták Leopoldo Galtieri tábornokot, az egykori argentin katonai junta vezetőjét. Az 1981–82. között hatalmon volt tábornok elnök letartóztatását a hadsereg vizsgálóbizottsága rendelte el. Galtieri Argentínának a Falkland- (Malvin)-szigetekért 1982. tavaszán vívott háborúban elszennvedett vereségéért viselt felelőssége miatt állítják bíróság elé. A volt argentinai katonai vezetés a falklandi háborúval kapcsolatos felelősségének kivizsgálása után kezdődött meg, hogy a múlt év végén hivatalba lépett Raul Alfonsina elnök polgári kormányzata. Argentína gazdaságának a falklandi háború ötmilliárd dollár értékű kárt okozott, nem beszélve az óriási embervesztéséről — közölte Rómában Bernardo Grinspun, a jelenlegi nyugat-európai körúton tartózkodó argentin gazdasági miniszter.

Kishatár

Valutaínséges időkben — például mostanában — különösen fontosak a választékok bővítő és a hiánycikkek számát csökkentő, ám valutaforralmat nem igénylő kereskedelmi formák. Éppen ilyen a kishatár menti árucseré-forralom is.

Százmillió dollár meghaladó árucseré és kölcsönös előnyök jellemzik a magyar—jugoszláv kishatár menti forralmat, amely nemcsak a határ mellett élőknek jár előnyökkel. Hiszen a tavalyi év nyomasztó építőanyag-hiányát is a Jugoszláviából behozott tetőcserepek, ajtók és ablakok segítették enyhíteni.

A forralom erőteljesen nőtt az elmúlt években — amiként világszerte is bővült a valutakímélő cserekereskedelem, a barter, a kompenzációs üzletek köre. A kishatár menti forralom még azért is előnyös mindkét félnek, mert nem keletkezik hiány: exportálni csak akkor lehet, ha valaki importál is. Az ilyen cserepek persze lehetnek hátrányai is: előfordulhat, hogy az exportőr vállalat olyan árut kényyszerül átvenni import címén, amelyre nincs szükség és értékesítése nehézséges. A magyar—jugoszláv forralom adatai azonban arra vallanak, hogy „hátrányt” egyik fél sem szenved, sőt.

Magyarország számára a kishatár menti forralom egyik előnye az is, hogy olyan cikkeket sikerült értékesíteni lényegében konvertibilis viszonylatban, amelyek nem szállíthatók messzire és szállításkor költséges lenne: ilyen áru például a tej. Magyarországról évente 8 millió liter tej kerül a jugoszláviai Zombor, Szabadka és Újvidék tejfeldolgozó üzemébe. De szállítunk jugoszláv partnereinknek cementet, szöveteket és hűségi termékeket is.

Jellemző tehát, hogy nem teljesen feldolgozott termékekkel jelenünk meg a kishatár menti forralomban a mély gyökereket vernünk: 10–15 millió dollárt tesz ki a kooperációs forralom. Ennek oka a közvetlen árucseré természeté is: önmagában nem kedvez a hosszú távú gazdasági együttműködés fejlesztésének.

A kooperációk egyébként is fontos szerepet játszanak a két ország gazdasági együttműködésében, de a kishatár menti forralomban mély gyökereket vernünk: 10–15 millió dollárt tesz ki a kooperációs forralom. Ennek oka a közvetlen árucseré természeté is: önmagában nem kedvez a hosszú távú gazdasági együttműködés fejlesztésének.

életcélá vált számára ennek az életformának a megőrzése. Ötvenesztendőskoráig ebben a társadalmi rétegben mozgott.

Lázadó magatartása abból eredt, hogy jól ismerte az uralkodó réteget. Előkelőségüket csodálta, finom, műveltségükben gyönyörködött, anekdotázó, biztonságos, nyugodt világukat szerette. Elvezetelt írt rólok. Észrevette azonban kicsinyes önzésüket, európai tájékozódása alapján fölismerete rövidlátó politikai magatartásukat, hatalomhoz ragaszkodó kegyetlenségüket és mindenre elszánt aljasságukat; a nemzeti sors iavitását, változtatását csak szavakban igenlő kétségűségüket, nemtörődömségüket a haza iránt. Ezért egyenesen kívánatosnak (sőt szükségesnek) érezte a lázadást. Azzal a kettősséggel: érted is, ellened is lázadok! Érthető, hogy a tájékozott, műveltségű publicista, a magyar sors nagy fordulatait érzékelő, sürgető magatartással kritizálta a társadalmi viszonyokat, megpendítve a radikális szociális átalakulás lehetőségét is.

De ebben sohasem volt zaslóvivő.

E kettősséget tükrözö énieknek kialakulásában szerepet játszott jó memóriája, érdekes, élvezetes mesélő ereje, közéleti érdeklődése, humanitárius életérzése, megőrzött emberi tisztessége.

Körbejártuk a ragyogó fényben tündöklő esti fővárost. Budán mászkáltunk, és a Mátyás-templom környékén megálltunk. A Halászbástváról néztük a Dunát, a pesti oldalt. Zilahy nagyon sokáig állt ott sóttlanul, már untam, de nem sürgettem. Amikor újra elindultam, ismét előhozta, hogy jöjjön haza. Telepedjen le a régi környéken, akár az Áfonya utcába is visszamehet.

(Folytatjuk.)